

50
JAAR

Bron 6

VAN ELK AAR

Nieuwsbrief voor
IVN Born - Land van Swentibold

nummer : 129
uitgave 50 jarig jubileum in 2017

HOUT: VAN BOOM TOT KUNST

Inhoud:

- 3 Op weg naar het jubileum
- 5 Ons IVN 50 jaar! *Woe is det fieske?*
- 7 Van harte gefeliciteerd, Pieter Meekels
- 8 50-jarig jubileum IVN Born - Land van Swentibold, Arie Boersma
- 9 Podiumkerkje Grevenbicht, feestlocatie gouden IVN-Born – Land van Swentold, Herman Baars
- 11 Ons IVN 50 jaar geleden
- 12 Beekje naar Limbrichterbos, Lei Leurs
- 13 WACHTHUT “HET GOUDHAANTJE”, Wim Meulenberg
- 15 Expositie, Hout van boom tot kunst, Ria Dielissen
- 18 Uitnodiging voor de opening van de tentoonstelling: Hout: Van boom tot kunst
- 19 Bestel 50 jaar IVN Land van Swentibold als fotogeschiedenis
- 21 Nestor Zef van Bilsen
- 23 Leo van Witsen, vraagbaak van het IVN Land van Swentibold
- 25 Speeltuin “De Paddestoel” in Born een IVN Insectenhotel***** rijker
- 28 IVN Swentibold aan het werk met de scholen van Grevenbicht en Obbicht.
- 30 Jeugdcurcus IVN kamp 1984
- 34 "Mama waarom hebben wij geen bloemen in het gras staan?"
- 36 Kasteelpark Born en het IVN Land van Swentibold
- 37 Beren op de weg en een oude fietspomp.
- 39 Slootjesdagen in het Kasteelpark
- 41 IVN-regioactiviteitenkalender
- 42 Colofon

Ook de gemeente Sittard-Geleen-Born steunt het IVN.

Op weg naar het jubileum

Bij een vereniging als het IVN denk je niet meteen aan een groep uitbundige feestvierders. De leden zijn meer van de gelijkmoedige, natuurlijke weg: zaadje planten, geduld oefenen, groei begeleiden en onderhoud plegen. Als het resultaat overtuigt, valt er veel, vaak in stille bewondering, te genieten. Toch springt ook deze club af en toe uit de band. Al zo'n vier jaar geleden namen diverse baardmannetjes licht onrustig gedrag waar bij een aantal actieve leden. Nauwlettende observatie aan het begin

van 2016 constateerde zelfs serieus gebalst in de spirituele kosmos van het Podiumkerkje te Grevenbicht. Het IVN, op weg naar Abraham, zocht een partner om het 50-jarig bestaan passend te vieren. Ondertussen

pende ergens in een uithoek van oud-Born een multicroatief lettervrouwtje gestaag herinneringen bij elkaar. De werkgroep PR van het IVN en het Podiumkerkje vonden elkaar. Na de eerste besprekingen samen tekenden de contouren van een jubileumviering zich af. Rond het thema "Hout: van boom tot kunst" zou al vroeg in september een tentoonstelling ingericht worden. Er kwam een fotowedstrijd met hetzelfde onderwerp. Indachtig de schenking van een zilverlinde, die nu de markt van Born siert, aan de gemeenschap in 2007, praktizeerden de noeste werkers van "d'n Haof" over een passend cadeau in dit jubileumjaar. Op zaterdag 6 mei ontving wethouder Pieter Meekels namens de inwoners van de regio een prachtig insectenhotel dat

een bevoorrechte plaats kreeg in speeltuin de Paddestoel. Tijdens het hoogfeest op zaterdag 23 september zal een doorlopende presentatie van foto's uit het verre verleden tot en met het eerste halfjaar van 2017 te zien zijn. Al die foto's en ook de beeldherinneringen aan het feest komen beschikbaar op een USB-stick. Een klein groepje nam de taak op zich om een originele uitnodiging te maken. De redactie van "Bron 6" daagde zichzelf uit om een kleurrijk jubileumnummer te laten verschijnen. Ze kon daarbij op Pasklare medewerking rekenen. Hoorden we daar niet iemand uit die verre uithoek met een luide "Joepie"-kreet een laatste uitroep teken plaatsen? Waartoe al deze inspanningen geleid hebben, kunt u al zien op pagina 4 t/m

6 van "Bron 6" nummer 128 en de uitnodiging voor het jubileum die ook verwerkt is in deze aflevering. Voor alle mensen van het Podiumkerkje en de leden van onze vereniging, die hun nek extra hebben uitgestoken om het jubileum voor te bereiden, is een gratis kamer gereserveerd in "Ut Bieke". Waarmee gezegd wil zijn dat, de bescheidenheid van de gelijkmoedige IVN'er kennende, er in dit stukje bewust bijna geen namen genoemd worden.

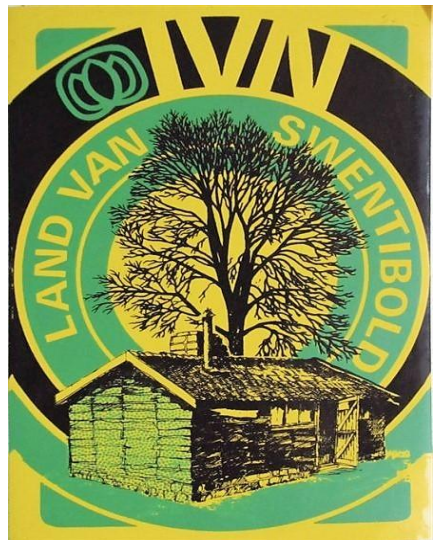
Ós IVN 50 joar! Woe is det fieske ?

Het zal in het begin van de jaren 80 van de vorige eeuw zijn geweest. Ik was een jongen van ongeveer 10 jaar en nam deel aan een jeugdcurcus van het IVN Land van Swentibold. Als ik nu daaraan terugdenk, komen er enkel goede herinneringen boven. Wandelingen en activiteiten in het Limbrichterbos bijvoorbeeld vanuit het idyllische Goudhaantje (zie tekening, destijds als sticker verkocht), knutselen, een project over het weer/klimaat waarvoor we in de Levensschool te Sittard weerinstrumenten bouwden en op excursie gingen naar het weerstation van vliegveld Beek. Heel veel geleerd

en respect gekregen voor ons milieu in de ruimste zin van het woord. Wat me vooral is bijgebleven zijn de enthousiaste en onbaatzuchtige vrijwilligers die met ons aan de gang waren. **Beleef de Natuur**, daar waren ze volop mee bezig!

Een kwart eeuw later kwam ik terug bij het IVN Land van Swentibold, volgde de natuurgidsencursus en werd gevraagd voor een bestuursfunctie. Ook anno nu is dit een vereniging waarbij zeer betrokken vrijwilligers zich inzetten om de medemens bewust te laten worden van zijn omgeving en te laten genieten van de natuur. Om te kunnen genieten van de natuur ijveren we daarnaast uiteraard ook voor behoud en uitbreiding van onze natuurlijke omgeving.

Verderop in dit nummer is een oud verslag uit de beginjaren opgenomen. Destijds werd door de voorzitter, meester Cleven, gesteld dat de inzet was; "In SWENTIBOLDLAND de natuur te beschermen tegen verontreinigingen en vernielingen" en dat "Juist in deze tijd waarin veel natuurschoon verloren gaat en de behoefte aan recreatie en natuurruimte steeds groter wordt, het van belang is dat de mens gewezen wordt op de noodzaak van natuurbescherming." Deze doelstelling is nog steeds actueel.

Ons IVN is net als een boom die jaren en jaren doorgroeit, zich verder

ontwikkelt en doelen bereikt, zonder dat jij en ik dat de in de gaten hebben.

Een boom verliest weleens takken, soms breekt er zelfs een grote dragende tak af. Desondanks ontwikkelt een boom zich veelal verder. Dat geldt ook voor onze vereniging. Het is passend om nu ook stil te staan bij degenen die de afgelopen 50 jaar actief zijn geweest bij onze vereniging, of ons hebben ondersteund, en die niet meer onder ons zijn.

Ik hoop en heb er vertrouwen in dat we met het **belevan van de natuur** en het uitdragen van onze idealen nog jaren verder kunnen gaan. Toch zeker nog 50 jaar. Om dit te vieren is er vanaf 9 september a.s. een tentoonstelling en op 23 september een feest in/bij het protestantse kerkje te Grevenbicht. De tentoonstelling heeft als motto; "**Hout: van boom tot kunst**" Dat sluit dus wonderwel aan bij onze vereniging!

Ik hoop u te kunnen begroeten op de tentoonstelling en/of het feest. Voor de organisatie is het zéér prettig als u even laat weten dat u komt!

Mail naar lvn.born@gmail.com of bel 046-4853003.

Alleh, tót op `t fieske,
Léon Gemeni
voorzitter a.i.

Van harte gefeliciteerd

We schrijven 1967 als de mijnsluiting is aangekondigd en er in de Westelijke en Oostelijke Mijnstreek allerlei initiatieven worden ontplooid om voor vervangende werkgelegenheid te zorgen. Enkele inwoners van het land van Swentibold zien met lede ogen aan dat fraaie natuur in dit gebied het onderspit dreigt te delven ten opzichte van de industrie en richten een lokale afdeling van het IVN op.

Nu is het IVN Born-Land van Swentibold een bloeiende vereniging die op velerlei wijze actief is in de regio en zich op talloze gebieden inzet voor de natuur. Of het is via wandelingen met zelfopgeleide gidsen, lezingen, excursies en fietstochten of het knotten van wilgen, educatie, of het beheer van het Kingbeekgebied; honderden, zo niet duizenden mensen, volwassenen en kinderen, beleven er veel plezier aan. Ik zie dat bijvoorbeeld zelf ieder jaar bij de activiteiten waar ik bij aanwezig mag zijn, zoals bijvoorbeeld de jaarlijkse milieudag in maart.

Jarenlang was het IVN gehuisvest in een houten gebouw in het bos. Velen zullen zich dit honk nog herinneren. Daarna kwam De Gaard, bij het Kasteelpark, en Bron 6 bij De Rollen, die al geruime tijd de pleisterplaatsen zijn van de vereniging. Vooral Bron 6 is een opmerkelijk gebouw: een oud waterpompstation van de Staatsmijnen. Waar sluiting van de mijnen 50 jaar geleden de aanleiding was om IVN Land van Swentibold op te richten, is nu een van de relikwieën van het verleden, midden in de natuur, een baken van diezelfde vereniging. Zo is de cirkel weer rond.

Het is mij een genoegen om iedereen die de afgelopen 50 jaar betrokken is geweest bij het IVN Born-Land van Swentibold van harte te feliciteren met deze mijlpaal en ik wens iedereen veel leesplezier bij deze jubileumuitgave van het verenigingsblad.

Pieter Meekels, stadsdeelwethouder

50-jarig jubileum IVN Born - Land van Swentibold.

Jullie afdeling, IVN Born - Land van Swentibold is niet alleen een van de oudste IVN-afdelingen in Limburg, het is ook een afdeling die al heel lang de visie van onze organisatie uitdraagt en die visie ook op de voorpagina van het afdelingsblad “Bron 6” plaatst:

“Het IVN laat je leren van de natuur en verrijkt daarmee je leven. Het laat je nadenken over je gedrag en motiveert tot milieubewust handelen”.

De vergelijking met wijn, die gestadig in kwaliteit wint, kan zeker met jullie afdeling getrokken worden.

Jullie jaarprogramma met activiteiten is breed uitgebouwd en bestrijkt het hele gebied van natuur- en milieueducatie: te beginnen bij het oproepen van emoties met betrekking tot de natuur, tot en met de beleving van de vier seizoenen, alsook de beleving van veranderende zaken in de omgeving, etc., etc. Het hele palet van werken laten jullie aan bod komen met de levende en niet levende natuur, van het spontane struinen tot het monitoren. Jullie richten de aandacht op planten en op gewervelde en ongewervelde dieren. Extra aandacht geven jullie aan vogels en aan zoogdieren.

Naast de individuele activiteiten krijgt een en ander ook structureel een plaats, bijvoorbeeld bij de opleiding van nieuwe natuurgidsen.

Al deze activiteiten hebben zeker geleid tot een versterking van de maatschappelijke betrokkenheid van jullie jubilerende IVN afdeling.

Het mag gezegd worden dat de IVN afdeling Born – Land van Swentibold een voorbeeld is. Dat geldt ook op het gebied van samenwerking.

Het is een afdeling waar het IVN District Limburg van op aan kan.

De geschiedenis van het IVN District gaat weliswaar wat minder ver terug dan die van jullie afdeling, maar vanuit de beginfase bedanken wij Arno Duwel, die al vanaf 1993 bestuurlijk betrokken was bij het IVN District Limburg. De toen ingezette ontwikkeling is tot op de dag van vandaag doorgegaan.

Het IVN Districtsbestuur Limburg feliciteert het Bestuur en de leden van de afdeling IVN Born – Land van Swentibold van harte met hun 50-jarig jubileum en wenst de afdeling nog heel veel succesvolle jaren toe!

Arie Boersma, voorzitter IVN District Limburg

**PODIUMKERKJE GREVENBICHT
FEESTLOCATIE GOUDEN IVN BORN - LAND VAN SWENTIBOLD**

September 2017: de maand waarin de activiteiten van het Podiumkerkje van

Grevenbicht vrijwel geheel in het teken staan van de viering van het 50 jarig bestaan van het IVN Born - Land van Swentibold. Zijn gouden jubileum begint op zaterdagmiddag 9 september met een prachtige expositie “Hout: van boom tot kunst” en eindigt op zaterdagmiddag 23 september met een feestelijke receptie en een gezellig samenzijn voor de IVN-leden met hun vrienden, relaties, en de verenigingen in het werkgebied. Alle voorbereidingen zijn getroffen, de uitnodigingen zijn verstuurd: het feest kan beginnen!

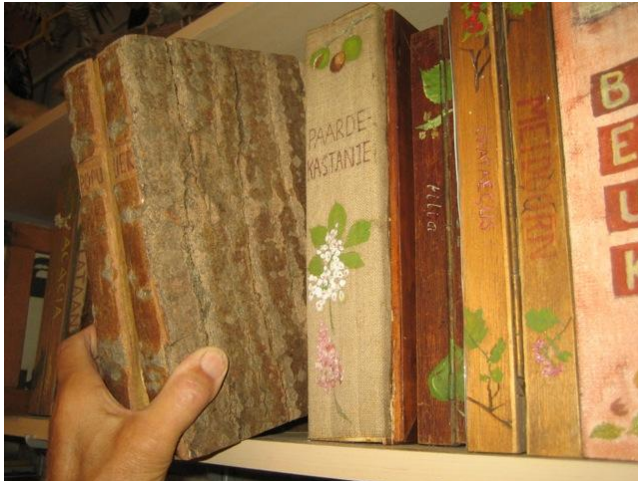
De Stichting Protestants Kerkje Grevenbicht feliciteert het IVN Born- Land van Swentibold met

deze mijlpaal en wenst de vereniging een goede toekomst voor haar belangrijke werk in onze regio: het stimuleren van ieders permanente aandacht en zorg voor het behoud van een leefbare, natuurlijke omgeving.

Deze opgave, die het IVN zichzelf gesteld heeft, eist een maximale inzet van alle leden.

De St. P.K.G. is zeer ingenomen met het besluit van het IVN om voor zijn jubileum het oude monumentale protestantse kerkje - sinds 2011 ook bekend als het Podiumkerkje – te gebruiken; als vanzelfsprekend heeft het bestuur van de St. P.K.G. haar volle medewerking verleend aan het IVN. Immers het kerkje, dat zijn bestemming voor de eredienst blijft vervullen, is tevens een goed geoutilleerde unieke locatie voor een breed spectrum aan sociale en culturele activiteiten met en voor de mensen en verenigingen in onze dorpsgemeenschap in de regio. Ter illustratie een paar voorbeelden. In 2013 was de Heemkunde Vereniging Bicht in het kerkje te gast met de expositie ‘Oorlogskinderen’; in september 2015 presenteerden de H.V. Bicht

en de St. P.K.G. samen de Mijn-maand met de Koempels van Beeg; ter gelegenheid van het O.L.S. in Grevenbicht in 2014 bood de St. P.K.G. aan Schutterij Eendracht een expositie aan rondom een serie portretten van haar leden uit 1995, gemaakt door fotograaf Ton Huijbers; in datzelfde jaar richtte de Kon. Harmonie Aurora het kerkje in met een expositie over haar 150 jaar geschiedenis.

En nu, september 2017, is er het feest van het gouden IVN Born-Land van Swentibold. In een vroeg stadium is er een formule gevonden om tot goede afspraken te komen ten aanzien van o.a. de beheersing van de kosten en de samenwerking bij de

opzet en inrichting van de jubileumexpositie. Dit betekende dat de expositie opgenomen kon worden in het segment “Geschiedenis en Omgeving” van het sociaal culturele programma Podiumkerkje. De coördinator van dit programmaonderdeel is Ria Dielissen; zij en Anda Ramakers van het IVN zijn erin geslaagd rondom een bijzondere xylotheek - een verborgen schat van het IVN - de expositie;

“Hout: van boom tot kunst” op te zetten. Deze bomen, ook hoofdthema van een fotowedstrijd, worden tot kunst verheven in het werk van de beeldend kunstenaar Jan Aldenhoven en de schilder Patrick Creighton.

Al bij al, het Podiumkerkje geeft in september ruim baan aan het jubilerende IVN Born-Land van Swentibold voor een grandioos feest met een geweldige expositie. Dank voor de hartelijke en goede samenwerking.

Herman Baars, voorzitter St. P.K.G.

Ons IVN 50 jaar geleden

Als een vereniging 50 jaar bestaat, wordt er uiteraard ook naar het ontstaan en de beginactiviteiten gekeken. We vonden onderstaand, indrukwekkend overzicht in een 'Gids voor Born, Limbricht, Nieuwstadt, Obbicht' over de inzet en activiteiten van de volhardende pioniers van onze vereniging uit 1968. Beslist de moeite van het lezen waard!

BESTUUR I.V.N. LAND VAN SWENTIBOLD

Beschermheer erevoorzitter Burgemeester Corten F.A. van Limbricht
Erelid Weledele Zeergeleerde Heer Dr. Croughs te Sittard.

Voorzitter G.J.M. Cleven, Kapelweg 6 te Born.
Secretaris J.B.M. Lemmens, Pastoor van Kanstraat 3, Limbricht.
Secretaris Mej. M. Cremers, Pastoor van Kanstraat 5, Limbricht.
Pennyngmeester L. Leurs, Haverterweg 32, Nieuwstadt
Leider Fr. van Beek Koningsstraat 14 Born
Afdelingsgids J. van Bilsen, Bergstraat 14 Born
Bestuurslid Mej. M. Lebens, Putstraat 28, Born.

De medewerkers aan deze gids waren:

Teksten: E-Beek-van Beek- Cleven-Mej. Lebens-J. Lemmens - L.
Leurs.

Tekeningen: IVN Nederland - J. Lemmens Limbricht

Landkaarttekening: J. Lemmens Limbricht

Opzet en indeling: J. Lemmens Limbricht

Foto's: fa. Kamps te Limbricht-magazijn de Ster te Born-gemeente
Limbricht- en van J. Lemmens. Limbricht

Met medewerking van: de gemeentebesturen van de gem. Born-Limbricht-
Nieuwstadt-Obbicht.

In 1967/1968 kwamen de onderstaande afdelingsactiviteiten tot stand:
Men determineerde de Limbrichterbossen op flora en fauna.

Stippelde 6 wandelwegen uit.

Maakte 10 wandelingen met een gem. van 62 deelnemers per wandeling.

Organiseerde nestkastenbouwwedstrijden resultaat 162 nestkastjes.

Organiseerde 12 wandelingen met de schooljeugd in klasseverband.

Organiseerde 4 maal een lezing voor de schooljeugd.

Organiseerde 1 dialezing over het vroegere Born.

Organiseerde 3 lezingen voor de leden en genodigden.

Verleende medewerking aan de tentoonstelling Lafft 67 te Sittard door
het aanleggen van een vijver (gewicht 10 ton).

Gaf 250 folders uit aan wandelaars in de bossen.

Maakte dia-opname van de mooiste plaatsen uit de omgeving, welke be-
stemd zijn voor lezingen.

Gaf bekendheid aan het IVN-streven aan ongeveer 50.000 personen waar-
van alleen al op de tentoonstelling Lafft 67.40.000 bezoekers verder
via de pers.

Als vergaderruimte heeft de afdeling de beschikking over het zomer-
verblijf van de Weledele Heer Dokter Croughs, in de Limbrichterbos-
sen, en heeft de beschikking over een zaal van Cafe Restaurant Heut-
mekers te Born.

De afdeling telt momenteel 27 leden, w.o. 3 scholen en houdt zich in
hoofdzaak bezig met de schooljeugd, en verder als hoofdthema:

Wandelingen met de inwoners van de verschillende gemeenten.

Beekje naar Limbrichterbos

Net zoals nu wandelden de leden van het pas opgerichte IVN indertijd vaak door de twee natuurgebieden vlak in de buurt: het Grasbroek met zijn bronnen en beekje en het Limbrichterbos. Nu waren wij (zo'n tiental IVN'ers van het eerste uur) van mening dat er door het Limbrichterbos ook een beekje moest stromen.

Er was nog een aftakking met sluisje van het beekje in het Grasbroek, maar die was dichtgeslibd. Met jeugdige overmoed spraken we af om die oude beekbedding op te schonen. Na enige tijd bereikten we de weg Born – Limbricht. Daar lag nog een buis

als onderdoorgang. Zo ging het richting Limbrichterbos. Het oude sluisje werd opengedraaid en kijk aan, daar stroomde ons beekje. Vol trots zagen we dat het water zijn weg vond naar het Limbrichterbos.

Maar na ettelijke weken kregen we bezoek van de politie die op hoge toon vroeg wat we in godsnaam aan het doen waren. Een aangrenzende boer had zijn beklag gedaan bij de gemeente: zijn weiland stond helemaal blank. Wij moesten het sluisje weer dichtdraaien en onze waterstaatswerkzaamheden staken. Wij hadden in ons enthousiasme verzuimd een vergunning aan te vragen bij de overheid.

En zo strandde de IVN-Limbrichterbosbeek in een weiland.

Lei Leurs (IVN'er van het eerste uur)

WACHTHUT "HET GOUDHAANTJE"

In 1977 n.a.v. de actie "Geef om de natuur" maakten Maria en ondergetekende eerst echt kennis met het IVN "Land van Swentibold". In het kader van een natuurwandeling belandden we in het Goudhaantje waar zich een discussie ontspoon over het behoud van knotbomen. Pa van Heugten en zijn zoon Cas braken werkelijk een lans voor het behoud. Hieruit ontstond spontaan een "werkgroep". Het Goudhaantje had toen al de verbindende functie bij velen die het IVN een warm hart toedrogen.

Na de oprichting van de afdeling in 1967 is snel het idee naar voren gekomen om een onderkomen te realiseren. Die weg lag open nadat de gezusters Lebens en broer van de Putstraat hun bosperceel in het Limbrichterbos ter beschikking stelden om een wachthut op hun perceel te plaatsen. De gedreven initiatiefnemers voor deze hut waren Jan Boon, Frits van Beek en Lei Leurs. Materiaal kwam van grote sponsor DSM en de werkers zorgden wel dat die hut er kwam, hoe lang het ook duurde; want ieder had een volledige baan en tevens nog een gezin.

De wachthut groeide uit tot een ontmoetingsplaats waar veel natuurliefhebbers het bestaan van het IVN ontdekten. Op initiatief van Frits van Beek werden na 1978 met Kerstmis en Nieuwjaar open dagen gehouden in het Goudhaantje, maar eerst was de wachthut van binnen flink gerenoveerd door de families van Beek en

Meulenberg. Er werd een beschoten wand van schroten aan de binnenkant gemaakt. De meeste losse stoelen werden verwijderd en vervangen door vaste banken langs de wanden waar-door meer ruimte vrijkwam om "gasten" te ontvangen. Toilet en dak kregen een opknappbeurt. Bij ieder bezoek in de koude maanden moest eerst de kachel enkele uren voor aanvang gebrand hebben om er aangenaam te kunnen

verpozen. De maandelijkse vergaderingen bleven op zondagmorgen plaatsvinden in het Goudhaantje. We hadden onze twijfels over de kwaliteit van het water dat we konden oppompen, dus we brachten water voor koffie en thee van thuis mee. In de tachtiger jaren was er nogal eens last van baldadigheid aan de wachthut; ramen ingooien, sloten openbreken tot het in brand steken van het Goudhaantje in 1986. Toen brandde onze wachthut af en is er afgezien van opbouw van een nieuw onderkomen op die plaats.

Born, 17-07-2017

Wim Meulenberg

Expositie, Hout: van boom tot kunst

Op 9 september 2017 opent een expositie, die wordt georganiseerd ter ere van het 50 jarig bestaan van het IVN Land van Swentibold.

Dit gezamenlijk project van het IVN en het Podiumkerkje, met het thema Hout: van boom tot kunst past helemaal bij de missie van het IVN: "Het IVN laat je leren van de natuur en verrijkt daarmee je leven".

Een boom is een van de prachtigste creaties van de natuur. Hout is een warm, natuurlijk materiaal waarmee kunstenaars al eeuwen kunstwerken scheppen die tot de verbeelding spreken.

De expositie bestaat uit 4 onderdelen:

1. Xylotheek van Harrie van Sloun uit Grevenbicht

De zeldzame xylotheek, die al jaren in de boekenkast van het IVN staat, is aanleiding geweest voor het initiëren van de gezamenlijke tentoonstelling g. Op de

tentoonstelling zijn enkele mooie exemplaren van deze xylotheek te zien, die is gemaakt door Harrie van Sloun uit Grevenbicht. Een xylotheek is een houtverzameling van verschillende soorten bomen, die eruit ziet als een rij boeken. Het zijn doosjes (kistjes) in de vorm van een boek, met in elk kistje een beschrijving van de betreffende boom en gedroogde blaadjes, vruchten, specifieke insecten etc. Er zijn in Nederland nog maar 3 ander xylotheeken te vinden.

Een kijkje in een van de 'boomboeken'

2. Beeldhouwwerken Jan Aldenhoven

Lady in the long - 2011, kersenhout 165 cm

Beeldhouwer Jan Aldenhoven uit Schijndel heeft grote imponerende werken gemaakt, die bijna altijd het menselijk lichaam, of de klassieke torso verbeelden. Hij maakt eenvoudige beelden, optimaal gebruik makend van de vormen, die het hout van nature al bezit. Je ziet als het ware het beeld uit de stam groeien. Jan Aldenhoven heeft in Schijndel een eigen beelden galerie. Het hier afgebeeld werk is opgenomen in de gerenommeerde collectie van Beeldengalerij Het Depot in Wageningen.

3. Schilderijen en tekeningen van Patrick Creyghton

De bekende Limburgse schilder Patrick Creyghton, die in de jaren 50 een tijdje in Grevenbicht woonde, heeft het oude maaslandschap vastgelegd in een groot aantal schilderijen en

Patrick Creyghton Titel: Stronken

tekeningen, waarvan wij er U een enkele kunnen laten zien. Het zijn unieke werken van een verdwijnend landschap, dat zeker op dit moment, waarop het gehele maaslandschap van Maastricht tot Maaseik op de schop gaat, tot de verbeelding zal spreken.

Patrick Creighton recent werk

Titel: Kersenboom uit het raam van mijn atelier.

4. Selectie van de foto's van de fotowedstrijd; "Hout: van boom tot kunst". Deze wedstrijd is ter gelegenheid van het jubileum uitgeschreven. Uit de inzendingen is door de jury een selectie gemaakt. Kom beslist naar de tentoonstelling kijken want op het moment van het drukken van dit nummer moet er nog een keuze gemaakt worden uit de circa 40 inzendingen. We zijn heel benieuwd naar de resultaten. Kom beslist naar deze bijzondere expositie kijken! De drie prijswinnaars worden op 23 september tijdens de feestelijke jubileumbijeenkomst van het 50 jarige IVN in het zonnetje gezet.

Het bestuur van het Podiumkerkje te Grevenbicht en
het bestuur van IVN Born - Land van Swentibold

nodigen u hierbij uit voor de opening van de tentoonstelling

Hout: van boom tot kunst

Bij gelegenheid van het 50-jarig bestaan van het
IVN Born - Land van Swentibold

op 9 september 2017

Xylotheek IVN Born
Houtsculpturen Jan Aldenhoven
Schilderijen Patrick Creyghton
Foto's IVN fotowedstrijd

15.00 uur Welkom namens het Podiumkerkje door Herman Baars
15.10 uur Toespraak namens IVN Born door Leon Gemeni
15.15 uur Inleiding door Jan Aldenhoven
15.35 uur Bezigting tentoonstelling
17.30 uur Sluiting

Inloop vanaf 14.30 uur in het Podiumkerkje
Heilig Kruisstraat 30, 6127 CD Grevenbicht

De expositie is te bezichtigen;
zondag 10 september, donderdag 14 tot en met zondag 17 september
en donderdag 21 september van 13:00 tot 17:00 uur.

Contact; r.dielissen@home.nl

Bestel 50 jaar IVN Land van Swentibold als fotogeschiedenis

Één van de 'actiegroepen' die zich heeft ingezet voor ons jubileumfeest, is in het beschikbare fotomateriaal uit onze historie gedoken. Uit de vele honderden foto's moesten de speurders de enorme klus klaren van het

maken van een 'behabbare' samenvatting die tijdens de jubileumviering als Power-Pointpresentatie continue te bekijken zal zijn. Ook foto's van de andere activiteiten rond het jubileum en het feest zelf zullen op deze speciale IVN USB- stick worden gezet. Het FSI heeft door sponsoring mogelijk gemaakt dat we deze

bijzondere stick vol met waardevolle herinneringen tegen een kleine vergoeding van € 2,- aan alle geïnteresseerden kunnen aanbieden.

Om tot de bestelling van een passend aantal IVN-USB- sticks te kunnen overgaan,

vragen wij ,u om

*de stick **beslist***

vóór 15

september via

ivn.born@gmail.

com te bestellen.

Om een indruk te geven een paar foto's uit het rijke beeldarchief van het IVN-Land van Swentibold.

Mijn belangstelling voor de natuur kreeg ik van huis uit mee. Mijn ouders hadden een grote tuin waarin ik altijd te vinden was. Als kind was ik al sterk geïnteresseerd in bloemen en dieren, groot en klein. Deze nieuwsgierigheid heb ik nu nog. Waarnemingen

doen in de natuur, uitzoeken van: “wat heb ik gezien” en dit met anderen delen, daar kan ik echt van genieten.

In de jaren zestig dreigde, mede door het sluiten van de mijnen, de natuur in onze omgeving door de industrie te worden opgeslokt.

Wat kon ik daaraan doen? Alleen kon je geen vuist maken waar de politiek “bang” van werd was mijn ervaring toen ik protesteerde tegen de komst van een manege in Grasbroek.

Gelukkig werd er in deze periode een oproep gedaan om mensen te vinden die de natuur in het gebied van het Land van Swentibold wilden beschermen en werd in 1967 het IVN Land van Swentibold/Born opgericht. Om ook politiek sterker te staan werd de vereniging in 1980 ingeschreven bij de Kamer van Koophandel.

Toen we met Swentibold startten hadden we geen opgeleide natuurgidsen, dus was ik de pineut om dat karwei op me te nemen.

Omdat ik graag met de mensen de natuur in wilde gaan was ik minder geïnteresseerd in een bestuursfunctie. Tijdens de goed bezochte wandelingen vertelde ik de deelnemers over landschap, flora en fauna.

Voor het landelijk IVN was het heel belangrijk om eigen gidsen op te leiden. Door natuureducatie wilden we mensen bewust maken van de waarde van de natuur en dus ook van de noodzaak om te natuur te behouden.

Nadat ikzelf een gidsencursus met goed gevolg had afgesloten, heb ik nog lang meegewerkt aan het vernieuwen en het verbeteren van diverse regionale en landelijke cursussen.

Als landelijk BCN-lid heb ik een aantal natuurgidsencursussen begeleid. Met waardering herinner ik me de fijne mensen waar ik jarenlang mee heb samengewerkt.

Deze sterke betrokkenheid op de natuur heeft ook een positieve invloed gehad op mijn gezinsleven.

Mijn vrouw Tilly is ook heel graag in de natuur. Ze let minder op de details maar kan enorm genieten van het grote geheel. Ze stond/staat altijd volledig achter mijn keuzes. In het weekend liepen we met ons gezin veel IVN-wandelingen in Zuid-Limburg en de Voerstreek mee. Nu nog genieten we thuis en op vakantie vaak samen van onze gemeenschappelijke interesse in de natuur.

Om de mensen de natuur beter te leren waarderen, zat ik ook in het cursusteam van verscheidene Limburgse natuurgidsenopleidingen.

Deze natuurgidsen zijn enorm belangrijk voor de continuïteit van het IVN omdat deze gidsen vaak de kern van de afdelingen vormen.

Ook met de IVN jeugd heb ik goed kunnen werken en met veel plezier denk ik terug aan de toneelstukken die we uitvoerden. In het spel van koning Swentibold kwam een paard met ruiter voor. We hadden natuurlijk geen paard, de kinderen speelden voor paard. Het eerste kind stond rechtop, het tweede er gebukt achter. Over beiden werd een laken getrokken en dan kon koning Swentibold op het paard gaan zitten. Zat hij te lang op het paard, dan zakte dit door zijn poten en stond de koning weer met 2 benen op de grond. Complete hilariteit.

Met plezier kijk ik nog regelmatig naar de foto's van de struinwandelingen. Ook in deze groep kon ik mijn enthousiasme voor de natuur delen.

Ik wil het IVN met zijn 50 jarig jubileum van harte feliciteren en wens hem veel succes voor de toekomst.

Beste lezer,

Mij is gevraagd om ter gelegenheid van het 50-jarig bestaan van het IVN Land van Swentibold een stukje te schrijven over mijn eigen aandeel in de geschiedenis. Omdat een deel ervan zich buiten het IVN afspeelt maar toch van een duidelijke betrokkenheid sprake is, moesten ook deze aspecten belicht worden.

Welnu, daar gaat-ie dan. Ik zal overigens in mijn betoog de tegenwoordige tijd gebruiken, ofschoon sommige activiteiten door allerlei omstandigheden (men wordt –gelukkig- ook een dagje ouder) inmiddels min of meer tot het verleden behoren.

Binnen het IVN ben ik actief in diverse werkgroepen. Om er maar eens enkele te noemen: de werkgroep tot het behoud van knotbomen en de infogroep Feldbissbreuk. Beide erg leuk om te doen.

De “Knotgroep” floreert nog steeds en doet goed werk. Ook als coördinator van de werkgroep zoogdieren heb ik graag een steentje bijgedragen.

Er is veel deskundigheid binnen de vereniging en het is prettig dat hier de neuzen vrijwel altijd dezelfde –goede!- kant op wijzen.

In het verlengde hiervan is ook mijn werk als beschermer van en aanspreekpunt voor de Westelijke Mijnstreek bij ‘vermeende?’ overlast van vleermuizen te noemen. Veel mensen heb ik hierbij al geholpen op de juiste manier om te gaan met in hun huis of buurt aangetroffen verdwaalde, gedesoriënteerde of gewonde vleermuizen. Deze dieren zijn een extra inspanning meer dan waard, natuurlijk niet alleen van mij, maar van iedereen die om de natuur geeft.

Als schoolgids heb ik met bijzonder veel plezier bijgedragen aan de “natuurlijke” opvoeding van onze jeugd. Het is erg leuk dat ik ook nu nog met grote regelmaat de jeugd ontmoet en mag onderwijzen in de ontdekkingshut ‘de Wasjbaer’ voor jonge onderzoekers in het Kasteelpark. Ook de Nacht van de Nacht is steeds weer een interessante happening met ook aandacht voor

de sterrenhemel. Natuurlijk spelen de weersomstandigheden niet altijd even leuk mee, maar daarom heb ik nooit getreurd. Het is nu eenmaal zoals het is. Gezellig is steeds weer het IVN-aanwezigheid met de “Kroedwusj” op de Oude Ambachten in Einighausen waar ik dan ook graag aan meedoe.

Naast het IVN ben ik ook lid van Natuurmonumenten en daarbij ambassadeur en natuurgids voor de Maasvallei. Als natuurliefhebber sta ik natuurlijk volledig achter de doelstellingen van deze stichting. Ook een leuke tijdsbesteding is het onderzoek en de gedachtewisselingen met tal van deskundigen over vondsten en de aanhangende geschiedenis in de Limburgse Natuurhistorische Vereniging.

Tenslotte ben ik nog actief in de stichting “Doe een Wens” en in de kersttijd speel ik in het Kasteelpark nog voor Kerstman. Uiteraard komt bij dat laatste mijn figuur goed van pas. Ik denk dat ik best nog wel wat vergeten ben, zoals mijn belangstelling voor de sterren en uiteraard het water, waar ik een groot deel van mijn leven op heb doorgebracht.

Eigenlijk is het ook niet echt belangrijk of je veel of weinig in je leven doet, hoofdzaak is dat je het met plezier doet. En natuurlijk is het geweldig als door jouw inspanning de wereld een stukje mooier wordt. Dat laatste gun ik jullie allemaal, jullie die al zoveel doen: dat je ook ziet dat de wereld er inderdaad beter of mooier van wordt. Blijf kijken, blijf luisteren, blijf wijs, blijf onderwijzen!

Ik wens het IVN, als mijn vereniging van het eerste uur, nog heel erg veel hele goede jaren toe en als ik jullie letterlijk niet meer kan bijbenen, zal ik dat zeker figuurlijk (!) blijven doen!

Hartelijke groet, *Leo (van Witsen)*

Speeltuin “De Paddestoel” in Born een IVN Insectenhotel***** rijker.

Bij de werkgroep D’n Hoaf kwam in september 2016 het bericht binnen dat het IVN Born-Land van Swentibold in september 2017 zijn 50-jarig jubileum wilde vieren. Buiten het organiseren van allerlei feestelijke activiteiten werd ook gedacht om aan de gemeenschap een blijvend natuur-educatief “cadeau” aan te bieden. Al snel werd het idee geboren dit in de vorm van een insectenhotel te doen. Insecten en dan met name de bijen hebben het momenteel erg moeilijk en de vastgestelde achteruitgang in aantallen heeft nadelige gevolgen voor de bestuiving van fruitplanten en bloemen. Een insectenhotel biedt extra nestgelegenheid en een veilig onderkomen aan met name de solitair levende metselbijen. Daar ik ook vrijwilliger ben in de speeltuin stelde ik voor om het hotel daar te plaatsen. Na overleg stemde zowel het bestuur van het IVN als van de speeltuin in met dit plan. In dit overleg werd duidelijk gemaakt dat de bewoning van het hotel ging plaatsvinden door voornamelijk solitair levende metselbijen en wespen die

geen angel hebben, niet steken en dus ook voor de kinderen geen gevaar opleveren, wat uitermate belangrijke informatie was voor de ouders van de in de speeltuin spelende kinderen. Bovendien draagt het insectenhotel voor de kinderen bij aan een verrijking van hun kennis over de natuur. Intussen ging ik aan de slag met het verzamelen van materialen (frame, vulmaterialen, dakbedekking, schroeven, spijkers) om het hotel te kunnen maken. Na ca.

130 werkuren was het hotel helemaal klaar. Jo Falize had intussen op de zichtbalken de tekst "INSECTENHOTEL 50 JAAR IVN LAND VAN SWENTILBOLD" gegraveerd.

Het hotel was zo degelijk maar ook zo groot en zwaar geworden dat voor het verplaatsen veel mankracht nodig was. In maart 2017 werd door 4 sterke mannen van de werkgroep D'n Haof het hotel op een direct in het oog vallende (zongunstige) plaats in de speeltuin vastgezet en ter

bescherming ingepakt. Afgesproken werd om het hotel op 6 mei 2017, op de dag van de officiële opening van de speeltuin, te onthullen. Ondertussen werd er in samenwerking met grafisch ontwerpster Pauline Meijers gewerkt aan het ontwerpen van een educatiebord voor op het hotel en het maken van een informatiefolder. De teksten werden samengesteld uit diverse informatiebronnen op internet, uit het boek bijenhotelgasten van Pieter van Beugel en vervolgens door diverse deskundigen van het IVN gescreend.

Om voor belangstellenden duidelijk te maken wat er in de pijpjes van het insectenhotel gebeurt, is er aan de zijkant van het hotel een gesloten observatiehotelletje

geplaatst. In dit gesloten hotelletje zijn 30 glazen buisjes, met 3 verschillende dikten, aangebracht. Met tekst en foto's wordt duidelijk gemaakt wat er zich in de pijpjes afspeelt. Voor de

VAN EI TOT BIJ: ONTWIKKELING VAN EEN ROSSE METSELBIJ

beschrijving van het observatiehotelletje zie het artikel “Observatiehotelletje voor metselbijtjes” dat in de volgende Bron 6 komt te staan. Om een beetje inzicht te krijgen over bijen en wespen in zijn algemeenheid komt in een van de volgende Bron 6 afleveringen een artikel te staan met wetenswaardigheden over bijen en wespen.

Door de speeltuin werd een prijsvraag uitgeschreven voor het bedenken van een mooie naam voor het hotel. De mooiste naam “Ut Bieke” werd geleverd door Lindsey van den Hurk (10 Jaar).

Op 6 mei vond door Stadsdeelwethouder Pieter Meekels en mijzelf de onthulling plaats. Gelukkig waren de weergoden ons goed gezind, wat ook zorgde voor een hoge opkomst. De onthulling van het insectenhotel was voor zowel de speeltuin als het IVN één groot succes. Door de inzet van velen was een opvallend mooi insectenhotel tot stand

gekomen (zie foto). De sprekers (Pieter Meekels, voorzitter Roland Leurs van de Speeltuin en interim-voorzitter Leon Gemini van het IVN) en genodigden, waaronder een grote afvaardiging van het IVN, waren vol lof over het mooie en grote ontwerp van het hotel en sommigen waren zelfs van mening dat dit waarschijnlijk het grootste en meest luxe exemplaar uit de regio was. Door het IVN werd de informatiefolder aangeboden aan de speeltuin. Lindsey van den Hurk, Pieter Meekels en voorzitter Roland Leurs gingen met een mini-insectenhotelletje naar huis.

Als afsluiting van deze zonnige dag met een geslaagde onthulling werd door de genodigden, onder het genot van een kopje koffie en een stukje Limburgse vlaai, nog gezellig nagepraat.

Wil Hoonings

IVN Swentibold aan het werk met de scholen van Grevenbicht en Obbicht.

In mijn voorbereiding voor het schrijven over de samenwerking tussen het IVN en de scholen van Grevenbicht en Obbicht kwam al heel snel een heel prettig gevoel bij mij naar boven. In de jaren dat we met het IVN en de kinderen op stap waren, werden heel wisselende activiteiten georganiseerd die bij het gehele team hele fijne herinneringen hebben nagelaten. Dit maakt dat IVN-Swentibold een begrip is bij leerkrachten en kinderen van Obbicht en Grevenbicht.

Als scholen hebben wij intensief samengewerkt om de kinderen en de school te verbinden met de natuur in al zijn facetten. Het was voor leerkrachten en leerlingen een voorrecht om zo'n enthousiaste vereniging in de buurt te hebben die, pedagogisch onderbouwd op een zeer aangename manier, de natuur in beeld kon brengen. Hierbij werden in eerste instantie lessen gegeven in de verschillende groepen. Meestal in de vorm van een project. Dit startte vanuit een theoretische onderbouwing in het klaslokaal, waarna het IVN

vervolgens met de kinderen de natuur in ging. Gelukkig is er rond de Maas en omstreken een heleboel te zien en te ontdekken. We hebben ons dan ook niet alleen beperkt tot de Nederlandse kant van Maas.

Ook de Belgische oever biedt allerlei boeiende natuurschouwtonen. Die hebben we in de afgelopen jaren vaak opgezocht. Niet alleen de Maas, maar ook andere interessante gebieden in Limburg werden ontdekt. Hierbij werkten we van het Limbrichterbos tot in Cottessen helemaal in het uiterste zuiden van Limburg. De resultaten waren soms verrassend, maar altijd zeer interessant. In de loop der jaren ontwikkelde zich onze relatie in een bredere vorm dan alleen het geven van lessen over en in de natuur. Het IVN, met meestal als

kartrekkers Mieke en Louis Dullens, werd ingepland in het jaarprogramma en sloot naadloos aan bij activiteiten alsierendag , Sinterklaas en zelfs het schoolverlaterskamp. Ook brachten groepen van de school bezoeken aan het huisadres van Mieke en Louis Dullens ter afsluiting van het schooljaar. Zo werd een hele dag gevuld werd met aandacht voor de natuur in al zijn facetten. Zelfs scenes uit de musical werden bij Mieke en Louis Dullens thuis opgenomen, omdat de thema's de juiste toon wisten te raken bij de kinderen van de school. Gehele IVN-projectweken waren geen uitzondering op de scholen. Meestal afgesloten met een entertainmentmiddag voor de kinderen geheel in IVN-stijl. De quiz waarbij de dierendomer liet zien welke dieren hij kon nadoen, spande hierbij de kroon.

Als leerkrachten kijken we terug op een periode waarin we samenwerkten met enthousiaste IVN'ers, die op heel natuurlijke wijze de school en de kinderen in het bijzonder lieten ervaren dat alles wat leeft, groeit, bloeit en vergaat respect en verwondering verdient. Wij willen hier heel graag onze waardering voor uitspreken. Het heeft op een hele fijne manier bijgedragen aan een positieve ontwikkeling van de kinderen t.o.v. de natuur. IVN Land van Swentibold, en Mieke en Louis in het bijzonder, mag ik afsluiten met de woorden die uit ons hart komen:

Heel hartelijk dank voor de fantastische jaren.

Van harte proficiat met het 50 jarig jubileum van jullie IVN

Team basisschool de Kingbeek Grevenbicht/Obbicht

Jeugdcurcus IVN kamp 1984

Hoofdschuddend wuift de slager me na als ik met een overvolle auto de bocht om ga. Ik heb juist de laatste boodschappen opgehaald en zet koers richting markt Born. “Oh nee, ik haal die boodschappen wel even alleen en ik krijg alles best in mijn auto”, had ik luchtig het aanbod om mee te helpen bij het boodschappen doen en de bagage te komen ophalen, afgewimpeld. Maar wat was ik blij dat Marry in de winkel mijn pad kruiste en wat fijn dat enkele ouders op de markt gereed staan om me van een deel van mijn last te bevrijden. Boodschappen uit- en inpakken, kinderen laten instappen. Nog snel een babbeltje links en rechts. Uitwuiwen en weg zijn we. Iedere chauffeur beschikt over een routebeschrijving, dus er kan niets mis gaan, denk ik. Alhoewel! In Maaseik wegomlegging. “Onze Zef” keert terug op zijn

schreden. Maar gezien de scherpe draai rijden de overige chauffeurs helaas rechtdoor. Even raak ik in vertwijfeling maar mijn gevoel zegt me dat ik die chauffeurs moet volgen: ik kan de groep toch niet in de steek laten, dus volg ik gedwee. Tot mijn grote verbazing en

ontsteltenis merk ik echter na een tijdje dat er af en toe een chauffeur naar links of rechts verdwijnt. Nu kan alleen de auto die voor mij rijdt de zaak nog redden. Gelukkig voert deze me naar “Woutershof”, waar we allen nagenoeg gelijk arriveren. “Het kan verkeren”, bedenk ik. Een spannend begin, dat wel. Intussen is de spanning onder de jongelui ten top gestegen. Het kost enige moeite hun nieuwsgierigheid te bedwingen. Slaapplaatsen indelen, bed opmaken. Zelf zal ik bij de meisjes slapen, gezellig! Ik maak snel mijn bed op dat echter even later weer afgehaald is. Hoe kan dat nou?!

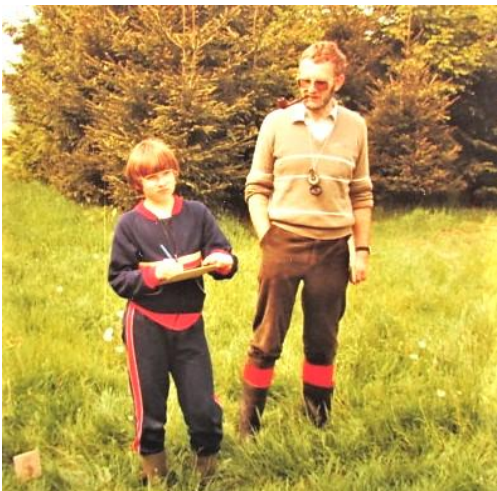
En we beginnen aan ons eerste programmaonderdeel: een wandeling door het Stamproyerbroek. Gezellig pratend, maar van tijd tot tijd ook muisstil verkennen we het gebied. Als we heel stil zijn krijgen we misschien een ree te zien. Als we na ruim een kwartier met stijve knieën overeind krabbelen, hebben we nog steeds geen ree gezien. Jammer, maar toch dik tevreden

wandelen we, terwijl het al donker wordt, terug naar “Woutershof”. Er is chocolademelk en een jarige. Met een smoesje wordt de jarige job door Tilly naar boven geloodst. Els deelt orders uit, geeft ieder een stencil en een tiental minuten later ziet het recreatiezaaltje er fleurig versierd uit en weet iedereen wat hem of haar te doen staat. De jarige mag komen. Is dat hier niet “onze Zef”? Ja, dat is hier “onze Zef”. De grote chef met een kompas en groene tas. Driewerf hoera voor Zef! Hij leve lang! Kadootjes, dankwoordje, opruimen en naar bed. Ojé! Wassen, pyjama aan, in bed, licht uit en slapen gaan. En wie nu nog met een zaklantaarn schijnt...! Inleveren jongens. Zeven stuks. Grom!!! Lekker slapen jongens. Hé, mijn bed is weer opgemaakt. Wat lief van die meisjes! Wel een raar bobbeltje beneden in mijn slaapzak. Straks effe controleren. Wie legt nou in vredesnaam een washandje in een plastic zakje in mijn slaapzak? Morgen informeren wie dat kwijt is. We zitten met de staf nog even gezellig bijeen en zoeken dan onze slaapzakken op. Tegen een uur of zes wordt mijn (schijnbaar te hard tikkende) wekker gebombardeerd. Ik had 't ding toch niet nodig, want ik ben nog even wakker als op het moment dat ik in mijn slaapzak gleeed.

Twaalf nieuwsgierige ogen!

Lekker geslapen meisjes? Fijn, ik ook! Nieuwsgierigheid maakt plaats voor teleurstelling. Zou ze 't dan toch niet. . .?! Ontbijt. Er wordt flink gegeten. Kok Jeroen zwaait met houten lepels alsof het zijn vak is.

En nu de beheerswerkzaamheden in het broek onder leiding van Jan Sanders, de beheerder. Ik blijf met Marry en Marion op “Woutershof”. Marion krijgt opdracht om mij nauwlettend in de gaten te houden.

Ik, wraak nemen? Zoiets doe ik toch niet! Argwanende blikken. Ik lach vriendelijk terug. De blikken blijven argwanend. Er wordt hard gewerkt door onze mensen”. Een gedeelte van de leiding controleert nog eens de kompasroute. Zijn ze nu nog niet terug? Eindelijk! Gelukkig! Bekaf! Vol verhalen En hóngers...!!! Na de pannenkoeken (die Martine kan er wat van!) effe uitpuffen en weer aan de

slag. Zef en Arno laten ons van hot naar haar draven door het hoge gras. Heb je nou daar een kompas voor nodig ? Weidevogels doen dat toch ook zonder. Na de thee worden allerlei watermonsters bekeken onder de microscoop. Kreten van afgrijzen en bewondering wisselen elkaar af. Er wordt druk gebruik gemaakt van onze drie nieuwe aanwinsten. Super chef Zef verschijnt aan het firmament. Dacht dat vrijdag zaterdag was en komt vandaag tot de

ontdekking dat het gisteren vrijdag was. Dan toch maar een kalender aanschaffen van dat, hoe heet het ook alweer bedrijf? Weer eten, ze zullen wel niet zoveel honger hebben. Wat zei u ? Nou ja, ik bedoel. . . We missen Hetty en Camiel: twee porties over!

Vorbereiding pantomime.

Mensen met een slecht geheugen kunnen vanavond toneelcarrière maken. We weten nu tenminste hoe hard een erwt is (daar kom ik vanavond ook nog eens achter) en dat een koe soms zijn achterpoot optilt zoals een hond. Anouk verandert in een vraatzuchtige menseneter die iedereen rillingen bezorgt. We genieten ervan. Niets kan ons meer deren. Buiten klatert de regen. Zou nat hout ook branden? Zef en Arno doen verwoede pogingen om de brandstapel aan de praat te krijgen. Peter blaast het vuur uit zijn bugel. Rare uilen laten van zich horen. Ze worden teruggefloten. Afgezien van enkele steekvlammen (is de baard van Arno sindsdien niet een beetje korter?) bespeuren we weinig vuur. Ik vind een partijtje larikskegels. Die prinses heeft me op een idee gebracht. Effe terug naar de slaapkamer. Ziezo! Wassen, pyjama aan, in bed, licht uit en slapen gaan. De meisjes hebben aanzienlijk meer tijd nodig deze keer! Ondanks waarschuwingen ga ik deze keer toch boven controleren. De meisjes zijn uiterst vriendelijk. Schijnbaar niet gevoelig voor larikskegels.

Mijn pyjama, jeetje! Gewapend met 'n schaartje daal ik de trap weer af en begin geduldig aan het nodige tornwerk. Weer gezellig napraten en welterusten. Waar is m'n bed? Voorzichtig baan ik me een weg door dekenland. Véronique wordt medeplichtig verklaard. Alle larikskegels vind ik terug in mijn slaapzak. Waar moet ik er mee heen. Dan maar verdelen over

alle laarzen en schoenen; opgeruimd staat netjes! We slapen als bokken. Lekker uitgeslapen klim ik 's ochtends gelijk in mijn trainingspak. (Staat toch in het programmaboekje!) Maar een blik naar buiten leert dat het bij die ene

activiteit wel zal blijven want het regent pijpenstelen. Enkele stafleden schieten de keuken in. Na het ontbijt beginnen de groepjes aan een kompastocht met vragen door het Stamproyerbroek. Laatste keer samen eten. Vanzelfsprekend ontbreekt daarbij de Belgische patat niet. Afwassen. Catastrofe: de theedoeken zijn buiten in de regen blijven hangen. Er wordt keihard gewerkt. Twee uur; koffers inleveren; groepsfoto maken en we vertrekken. Onderweg bezoeken we nog de broekmolen op de grens met Stramproy. Gezellig pratend vertelt de molenbaas ons een en ander over "zijn" molen. Nog een keer gaat de groep bij elkaar zitten voor een "toespraak". Een rare snoeshaan bemoeit zich er echter voortdurend mee. Sandy protesteert luidkeels.

Aan alles komt een einde. Het was heel gezellig. Voor de leiding een dankbare klus. Misschien volgend jaar nog eens...? Wel thuis!

Bertie Jaspers

"Mama waarom hebben wij geen bloemen in het gras staan?"

Een bladzijde uit 'n IVN-tuin;

Als ik naar buiten loop word ik verwelkomd door een schetterende ekster, terwijl de tortelduiven me van tevoren al wakker hebben gemaakt. De vogels worden gevoerd en dan gebeurt het dat een jonge koolmees aan mijn vingers pikt. Dit doet hij maar één keer, want dan vertellen zijn vader en moeder hem dat hij dat nóóit meer mag doen in deze boze mensenwereld. Dat koolmeesje aan mijn vinger doet me ook denken aan het roodborstje dat een winter lang meelwormen uit mijn hand heeft gegeten. Wel verse, aan gedroogde had hij een broertje dood. Het was een hij, want daarna voerde hij ook nog een zij.

In de kleine vijver wordt het kroos steeds minder en het typische is dat de koelkōpkes van het grote kroos houden en het kleine kroos ze gewoon laten liggen. Je moet het durven zien, je moet ernaar kijken, dat is het IVN-verhaal: **'Beleef de natuur'**.

De vijvers werden elk jaar in de herfst met grote planken en netten bedekt, om de bladeren op te vangen. De laatste jaren liggen de planken er nog wel, maar ik doe er niks meer mee. Het blad valt in het water. Natuurlijk merk ik dat het water langzaam opgevuld wordt, maar toch blijft het helder en ook zitten er nog salamanders en kikkers in. Dus waarom zou ik het dan nog doen? Wie weet moet ik het blad er na vele jaren nog uit halen? Je hebt van die kikkers die gewoon blijven zitten als je aan komt lopen, maar je hebt ook kikkers die al meteen het water in plonsen.

Die ene gebeurtenis in het schuurtje zal ik niet snel vergeten. Ik wil mijn grasmachine naar voren trekken en zie van onder de machine een spitsmuis weglopen, sowieso al een bijzonder natuurmoment, maar achter deze muis liepen nog vier of vijf kleine muisjes, achter elkaar, het staartje van de

voorganger vasthoudend, verdwijnend tussen de pallets.

's Avonds zie ik pierenactiviteiten, de wormen komen half uit de grond en duiken ook weer snel terug in de aarde. Soms blijft een koppel liggen en dan zie ik ze geklit naast elkaar. Zij moeten zorgen voor nageslacht. Dit geldt ook voor de huisjesslakken in een verstrengeling waar je niet weet, waar wat zich bevindt. Slakje 69.

De lelietjes- van-dalen hebben hun besjes oranje zien worden. De grote bonte spechten zijn ook vaste gasten in de tuin en de blijdschap is nog groter als ik er drie tegelijkertijd zie, papa, mama en een ongekamd jonkie. Dit jaar waren er meer vlinders, maar ook de buxusmot en mijn buxushagen zijn helemaal opgevreten.

Gelukkig dat mijn burens ook houden van een groene oase. Ik heb geprobeerd om in de tuin constant iets bloeiends te hebben staan. Vanaf de fruitbomen in de lente en via andere planten in het gras, of in de border. Zoals de stinkende gouwe en nu het koninginnekruid en devlinderstruik. Dit is erg belangrijk voor de bewoners van mijn insectenhotel.

Zonder IVN had ik het niet aangedurfd, mijn tuin zo te laten wildgroeien.

Op een plank zie ik nu nog het petje liggen, waar twee jaar geleden een winterkoninkje in gebroed heeft. De kleine winterkoninkjes hebben dagen rondgezworven en hun aanwezigheid werd voorafgegaan door het felle gepieper van de vader of de moeder. Mij lijkt wel de moeder, want vader hield zich weer snel bezig met het bouwen van andere nesten. Hoelang nog? Mijn vogels zijn gevoerd, mijn rondje door de tuin is gemaakt en nu is het tijd voor de tweede "tas" koffie. Ik hang mijn petje op de haak en luister naar het laatste nieuws.

Collega natuurliefhebbers IVN Land van Swentibold, jullie hebben me veel gebracht, maar vooral in kijken en beleven van de natuur.

Proficiat met het 50 jarig jubileum, en nog vele vele jaren!!

Toen ik in 2008 beheerder werd van Kasteelpark Born begreep ik van de IVN'ers dat de samenwerking tussen park en het IVN niet erg vriendelijk was.

Ondanks dat het IVN zijn home heeft op een stukje Kasteelpark, boterde het niet tussen de organisaties. Daar kwam van af 1 juni van dat jaar verandering in, mede omdat ik als IVN-lid de vereniging natuurlijk een warm hart toedraag. Inmiddels staat de achterdeur vanaf dag één geregeld open of kan ik even aankloppen voor een mededeling of een kop koffie.

Maar er is natuurlijk meer gegroeid tussen het IVN en het Kasteelpark; tal van activiteiten worden samen georganiseerd, denk maar eens aan: nacht van de nacht, insectendag, vijfverdagen, bomendag en nog veel meer. Geregeld zitten er IVN'ers in de wasbear of in de koele kop met schelpen, vleermuizen, zaden, boeken, folders en ja vaak ook met een grote bever.

Je mag gerust zeggen dat het voor het Kasteelpark en voor het IVN een win-win-situatie is geworden, de samenwerking is dan ook al bijna 10 jaar bijzonder hartelijk.

Één IVN'er wil ik toch even apart noemen namelijk Leo van Witsen. Meer dan geregeld zit hij in de koele kop of in de wasbear zijn verhaal te doen. Deze krasse tachtiger heeft een zee van kennis over de natuur in het algemeen en vooral over vleermuizen en andere zoogdieren. De bezoekers en met name de kinderen luisteren dan aandachtig naar zijn mooie verhalen.

Maar met onze kerstmarkt is Leo natuurlijk de rust zelve. Dan strijkt hij neer in zijn natuurlijk gedaante, als

KERSTMAN, die gezeten in zijne zetel met de kinderen op de foto gaat. Zijn vaste begeleidster Mieke zit er dan bij te knutselen aan kerstversieringen. Samen zitten ze tussen de mansgrote kerstfiguren helemaal gemaakt uit wilgentenen en aangekleed met diverse kledingstukken van eigen gesponnen wol alles van de hand van Mieke Dullens.

Wij als Kasteelpark Born hebben al jaren de enige echte kerstman weten te strikken en we hopen dat we nog vele jaren van Leo mogen genieten.

IVN Land van Swentibold bestaat 50 jaar; een hele tijd in een mensen leven. Ik mag daar al 40 jaar deel van uitmaken, eerst met de natuurgidsenopleiding en ook een paar jaar als leider bij de jeugdcurcusus.

De medewerkers van Kasteelpark Born en ik als beheerder en als IVN-lid wensen jullie nog veel fantastische jaren toe.

Theo Meeks

Beheerder Kasteelpark Born

Beren op de weg en een oude fietspomp.

Het is overduidelijk. Ons IVN heeft iets te vieren. 50 Jaar aan de weg getimmerd. Het werd geen kille, strakke autoweg maar een mooi kronkelend bospad waar we ons in de schaduw konden koesteren. Waar zo veel mensen zich met hun kennis en kunde willen inzetten, kan het niet anders dan dat er iets moois uit voortkomt. Binnen ons IVN is ruimte voor ieders specifieke gave. Kennis van alles wat groeit en bloeit naast een vlotte pen, omgaan met computer naast het hanteren van hamer en zaag, beheeren van geld naast het leggen van contacten, koffiezetten of de schop ter hand nemen. Dat alles is het mooie van het IVN. Samen komen we (bijna) altijd waar we naartoe willen. We hebben inmiddels allemaal de leeftijd waarop we weten welke onze sterke kanten zijn en, heel belangrijk, waar we beter niet aan kunnen beginnen. Het werken met kinderen was altijd mijn passie. Heel veel jaren was ik in de gelegenheid als schoolgids bij veel kinderen, het moeten er duizenden zijn geweest, de liefde voor de natuur te stimuleren. Vaak werd ik daarin bijgestaan door mede-IVN'ers met dezelfde bevoegenheid. Daarvoor mijn dank. Het stoppen met dit mooie werk deed veel pijn. Af en toe schreef ik wel eens iets over onze belevenissen om U te laten proeven hoe leuk het was. Hele ochtenden, soms dagen achter elkaar met een klas erop uit begon zwaar te worden. Fysieke beperkingen kwamen als beren op mijn pad en het werd duidelijk dat stoppen onafwendbaar werd. Er moest tijd genomen

worden om het enigszins krakende onderstel te laten repareren en anderszins het Zuyderlandziekenhuis te behoeden voor een faillissement. Dit bood gelegenheid in mijn geheugen te graven. Vaak had ik gezegd: "Ik kan er een boek over schrijven." Die gedachte liet me niet meer los. De gebeurtenissen borrelden in mijn herinnering omhoog alsof het gisteren was en dus pakt ik de pen. Mooie anekdotes werden aan het papier toevertrouwd. Een enkele keer ging er ook wel eens iets zoals het niet bedoeld was. Ook dat wil ik U niet onthouden. Wat is er mooier dan met je klas naar buiten? "Joepie!" was de veel gehoorde kreet als we eropuit-trokken en moest dus wel de titel van mijn boekje worden.

Na verloop van tijd dachten we dat ons werk in een aangepaste vorm ook van betekenis zou kunnen zijn van bewoners van zorgcentra. Het project "Senioren Groen Genieten" werd geboren waarin we de natuur zo veel mogelijk naar ouderen toe brachten en bezoeken aan ons boshuisje "Bron 6" organiseerden. In de loop der jaren is de conditie van bewoners van zorgcentra echter sterk achteruit gegaan en extra inzet van verzorgenden

Mieke Dullens

Joepie

wegbezuinigd. Toch hebben we ook dit werk 10 jaar met veel plezier gedaan. Verslagen van deze, vaak onvergetelijke, ontmoetingen heb ik eveneens in "Joepie" opgenomen.

Het jubileum van ons IVN leek me een mooie gelegenheid om het boekje uit te geven. De Media Groep Limburg draagt zorg voor de druk en verspreiding. De revenuen bij verkoop komen ten goede aan ons eigen IVN. De MGL werkt volgens het principe "drukken op aanvraag" d.w.z. dat een boek eerst besteld en betaald wordt en vervolgens pas gedrukt en bij U bezorgd, waardoor er geen exemplaren op de plank liggen. Begin september zal het boekje beschikbaar zijn. De exacte datum

zult U ongetwijfeld horen.

Nu vraagt U zich af: "Hoe zit dat nu met die fietspomp?". Als U dat wilt weten, zult U het boekje moeten kopen.

Doen!

Mieke Dullens

Slotjesdagen 2017 in Kasteelpark Born

De "sloot" met inhoud, de inhoud was verzameld in de Kingbeek.

Kleiner waterleven, haften en watervlooien stonden klaar in de nieuwe attractie van het park "De Koele Kop". Daar was een opstelling met microscopen en beeldschermen. Hierdoor was het mogelijk voor de kinderen om de kleine vlekjes in het water te bekijken als diertjes met ogen, hartjes en eieren.

Dit jaar had ik het voorrecht om begeleider te zijn bij de slootjesdagen in het Kasteelpark, Born. Het weer was geweldig, misschien zelfs té warm. (28 °C in de schaduw). Door het park en het IVN was er een mobiele "sloot" neergezet, met daarin water en dus leven van de Kingbeek. Bij een eerste blik vielen de vele vlokreeftjes op. Als je even de tijd nam, kon je ook stekelbaarsjes, bloedzuigers en dikkopjes ontdekken. De aanwezige kinderen waren enthousiast en sommigen bleven maar vissen, dikkopjes en larven vangen.

Haftennymfe op beeldscherm, vergroting 600x.

De kleine diertjes leken monsters, met stevige kaken. Haftennymfen, libellelarven, of schattige met pootjes waiende watervlooien. Door de projectie op het beeldscherm werd dit waterleven dichterbij de kinderen gebracht.

Naast al deze kleine levende have, hebben wij van het IVN ook nog echt grote beesten die in de Limburgse "sloten" en beken voor kunnen komen laten zien. In de vogelkooi van de nieuwe attractie stonden een opgezette bever, beverrat en muskusrat. Hier werden verhalen verteld over de nieuwe ontwikkeling in ons Limburgse landschap door het noeste werk van de bevers. Vooral over wat het opleverde, vele mooie ecologische kansen. Maar natuurlijk ook over de "schade" die deze dieren kunnen aanrichten aan

landbouwland en bomen. Deze discussies werden meestal gevoerd met de ouders. De kinderen interesseerden zich meer voor de tanden en de vacht van de bever. Uiteindelijk zijn er toch meer kinderen gekomen dan ik verwacht had.

We hebben ongeveer 30 kinderen aan onze "sloot" gehad en een 20-tal zijn nog naar de microscopen gaan kijken. Ondanks de warmte een goede opkomst en voor mij een eerste ervaring die naar meer smaakt.

Zoeken en vangen van klein waterleven

(De foto's zijn door de Wasjaer ter beschikking gesteld. Ik had op de dag zelf geen camera bij de hand.)

Fons Blijlevens

IVN- Regio activiteitenkalender augustus tot november

Zondag 3 sept, 10.00uur. Regiowandeling IVN Spau-Beek en IVN Schinnen.
Vertrek IVN-home Spau-Beek Moorheide 1, Sweikhuizen

Zaterdag 9 sept, 15.00uur. Opening IV- Tentoonstelling Hout: van boom tot kunst. Podiumkerkje Heilig Kruisstraat 30, Grevenbicht.

Zaterdag 9 sept, 10.00-17.00uur. Open dag Grensmaasconsortium. Ook ons IVN is er met een stand aanwezig. Voor meer info zie de website;
www.ivn.nl/born-swentibold.

Zondag 10 sept, 09.30uur. Fietstocht ca. 25km. langs de Grensmaas met o.a. een kort bezoek aan de IVN tentoonstelling in het Podiumkerkje Grevenbicht
Vertrek de Gaard Born.

Zondag 10 sept, 10.00uur. Wandeling langs de Grensmaas. Meers vertrek Kerk Meers. Info Stuf Kaasenbrood 046-437 5077.

Zondag 17 sept. Fietstocht 22 of 28 km door Landschapspark De Graven.
Vertrek tussen 10.00 en 14.00uur vanaf de markt in Sittard.

Zaterdag 23 sept, 14.00uur. Receptie vanwege het **50 jarig bestaan** van onze vereniging Podiumkerkje Grevenbicht. Bekendmaking van de winnaars van de Fotowedstrijd Hout: van boom tot kunst U KOMT TOCH OOK?

Vrijdag 6 okt, 20.00uur. Jaaroverleg Werkgroep Onderhoud Knotbomen. Ook geïnteresseerden zijn van harte welkom in Bron6 Rollenweg (achter Amrathhotel Born). Info Cas van Heugten 046-452 8899.

Woensdag 11 okt, 14.00tot 16.00uur. Jeugdactiviteit; samen met opa, oma, papa of mama "Een herfstverrassing knutselen voor de winter". Aanmelden: Linda Schoutelen tel; 06 3089 9319 mail; linda.elisabeth.m@gmail.com

Zondag 15 okt, 09.30uur. Herfstdagwandeling. Verrassend achterland van Visé (B) ca.14km. Info Lambert Theunissen 06 4433 6760 vertrek, de Gaard Born.

Zaterdag 21 okt, 18.00-21.00uur. Nacht van de Nacht i.s.m. Kasteelpark Born. 'Laat het donker donker blijven' Info Goswien Stoffels 046-8504940.

Zaterdag 4 nov, 10.00 tot 14.00uur. Landelijke Natuurwerkdag “ Jong en oud aan de slag in de natuur”. Wij werken in een hoogstamboomgaard in Obbicht.

Info Cas van Heugten, overdag; 046-452 8899

Zondag 5 nov, 0.930uur. Bomenwandeling Limbrichterbos. Vertrek; P. plaats Beukenboomseweg Limbricht. Info Marry Duwel 046-485 3003

Redactie:	Mieke Dullens, Jan Biemans, Jan Cox, Arno Duwel
IVN secretariaat:	Arno Duwel
Dr. Duijenslaan 23	6127 CV Grevenbicht
Tel: 046 – 485 3003	IVN bankrek: NL64Rabo 010 83 94 948
E-mail:	ivn.born@gmail.com
Website	www.ivn.nl/born-swentibold
Facebook:	Ivn Lvs Born
Twitter	@IVN_Swentibold

de jaarkaart met korting? Neem dan s.v.p. contact op met het secretariaat.

Even lekker neuzen ...

... voor een goed boek

www.boekhandelkrings.nl

Brandstraat 23, 6131 CS Sittard
046 - 452 81 00 | sittard@boekhandelkrings.nl

Koffiehuis "het ijzerenbos"

Ook Uw Adres voor:

- * Feesten / Partijen
- * Teambuilding
- * Koffietafels
- * Vergaderingen

Heerenstraat 3a Susteren Tel: 046-4395545

www.koffiehuishetijzerenbos.nl

Snel Drukkerij
Pasklaar

**Voor Verantwoord
Drukwerk**

DAT TYDEN AFSTAND OVERWINT

ER IS EEN WETEN

